
MIRANDA

Mi hozott a démonológia területére? Pontosabban, ki? *Miranda*. Lejjebb róla is írok, de először elmondom, hogy mi vezetett el hozzám.

2011-ben az Ománi Szultánságban töltöttem néhány hetet. Nappal tanítottam, délután és hétvégén Muscat környékén kirándultam, az Ománi-öböl pálmái alatt néztem a végtelent, olvastam, meditáltam. Egyik alkalommal Jung *Emlékek, álmok, gondolatok* műve volt a kezemben. Az utolsó fejezetek olyan témákat feszegetnek, mint a halál utáni élet, mitikus énünk, a tudattalan képességei, szellemek megjelenése, J. B. Rhine parapszichológiai kísérletei, a gnoszticizmus, a holtak, az ördög, Isten, a démonok.

Egyik este úgy döntöttem, hogy mielőtt szállodai szobámba visszatérek pihenni a másnapi előadásom előtt, meditálok egyet a szálloda kertjében. Teljesen éber voltam. Amint ott ültem, lassan és egyenletesen lélegezve, csukott szemmel, teljes nyugalomban, egy tisztán kivehető hang azt mondta: „*El kéne olvasnod a Mirandát!*”. A frász jött rám. Nyugalmamat heves szívverés és zavarodottság váltotta fel. A közelben senki sem volt. Annak esélyét, hogy magyar nyelven ezt közli velem valaki egy arab országban, majd nyomtalanul felszívódik, gyorsan elvettem. Képzelődség? Fáradság? Napszúrás? Örület? Pörögtek bennem a kérdések, amint szobám felé igyekeztem gyanús pillantásokat vetve mindenfelé, mintha a magyarázat ott rejtőzne a forró arab éjszaka valamelyik sötét zugában.

Az ajtót magamra zárva rohantam a gépemhez, hogy kapcsolatba lépjek budapesti pszichológus kollégámmal, jóbarátommal, aki végül megnyugtató. Közben a keresőben a „*Miranda*” találatok között kutattam - válaszokban reménykedve. Nem találtam meg. Kellett némi idő ahhoz, hogy a kirakós darabjait összeillesszem és az évek során a jungi témák mentén egyre mélyebbre ástam bele magam az antropológia, parapszichológia, okkultizmus, mágia és démonológia területébe.

Miranda Blaque egy perverz, szadista sorozatgyilkos volt az 1800-as években New Orleans-ban (Louisiana, USA)¹. Alakját *M. R. Sellars* jeleníti meg 2010-es regényében, amelynek címe: *MIRANDA: Egy Rowan Gant nyomozás.*²

Ez az! Megtaláltam! Korábban sem az íróról, sem műveiről nem hallottam. Végül elolvastam hát a Mirandát. A sztoriban gonosz szellemként jelenik meg, aki a főhős feleségét és annak ikertestvérét szállja meg. Mágikus, spirituális csata közepébe csöppen az olvasó, amelyet ráadásul az FBI pszichológusai is kutatnak abban a börtönkórházban, ahol Miranda - pontosabban az, akit ő megszállt, Annaliese - tartózkodik. A történetről többet nem árulok el.

A lélektani krimiben szerepel egy fogalom, a *lwa*, amelyet Donald Cosentino, a UCLA folklorisztika professzorának szavai segítségével érthetünk meg könnyedén. A lwa az afrikai vallásokban olyan szellemekre utal, amelyek halhatatlanok. Több száz fajtája van, amelyek között vannak segítőkészek és jóságosak, de gonosz szellemek is. Szeretik az emberközelséget, az emberek vendégszeretetét, ezért a Vodou szertartásokban örömmel ajánlanak fel számukra csirkét vagy kecskét. A lwa úgy kommunikál szolgájával, hogy megszállja őt. Úgy irányítja, mint lovas a lovát. Megszállás alatt a gazda azt mondja és azt teszi, amit a lwa akar. Utána a személy a megszállás alatti történésekre nem emlékszik³.

Már ebből a rövid leírásból is látható a kísérteties hasonlóság azzal a jelenséggel, amelyre itt Európában, de a világ számos más helyein is démoni megszállásként utalnak.

Könyvemben gonosz szellemként utalok minden olyan entitásra, amelyre a források az ártó, tisztátalan, gonosz, démoni jelzőket használják - függetlenül attól, hogy az egy lwa, bukott angyal vagy egy halott ember kísértete. A különbségeket tisztázni fogom és rávilágítok azokra az összetevőkre, amelyek az emberek gonosz szellemekkel kapcsolatos gondolkodására, hiteire, döntéseire, érzelmeire, egyéni és társas viselkedéseire hatnak. Ezeket a területeket főként saját tudományterületem, a pszichológia vizsgálja. Fő diszciplínaként ezért erre támaszkodom. Szükségem lesz azonban kitérőkre, rövidebb utazásokra más tudományok, megközelítések felé is. Úgy vélem ugyanis, hogy segítségükkel könnyebben elérhetem célomat, azt, hogy alaposabban megismertessem az embert a démoni által, s a démonit az ember által.

Polyánki Balázs
2023, Bicske